

Hazırlanan gündemde değişiklik önerisi olup olmadığı soralı soruldu. Fikret ÖZBİLGİN tarafından "TMMOB Örgütülüğü" nün gündeme eklenmesi istendi. Yapılan oylama sonucunda 14. madde olarak önerilen gündem maddesi oy çokluğuyla kabul edildi.

Divan Başkanı M.Turan madencilik sektörünün kriz içinde bulunduğu dönemde yapılan Genel Kurul'un başarılı geçmesi ve sektörümüze ışık tutacak kararlar üretilmesi dileklerini içeren bir konuşma yaptıktan sonra, 33. Dönem Oda Başkanımız Asım KUTLUATA'yı konuşmasını yapmak üzere kürsüye davet etti. Oda Başkanımız'ın yaptığı konuşma yandaki sütunlarda yer almaktadır.

TMMOB Başkanı Teoman ALPTÜRK, TMMOB ve Odalar Örgütülüğü konusu ile ülkemizin güncel sorunları üzerinde görüşlerini açıkladı. Daha sonra bir konuşma yapan Türk-İş Genel Sekreteri ve Genel Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Şemsi DENİZER ise: Özelleştirme ve TTK konusuna değinerek; özelleştirmenin ülke yararına bir çalışma ölmeyi; ülke kaynaklarının büyük mafyalara-kışı|pr<= veya ülkelere peşkeş çekildiğini belirterek örgütlenme ;ne görüşlerini belirtti.

Jeoloji Mühendisleri Odası Başkanı Hikmet TÜMER ise yaptığı konuşmada; "Ülke sorunlarının bu kadar çok olmasının ve çözüm yollarının tıkanmasının nedeni, demokrasinin tüm kurum ve kurallarıyla işlerliğinin sağlanamamış olmasındandır. Maden Mühendisleri Odası ve Jeoloji Mühendisleri Odası kardeş iki Oda'dır. Ve iç içe girmiş bir çalışma alanı vardır" dedi.

Maden-Sen Genel Başkanı Hayati ALKAN ise yaptığı konuşmada özetle, "Kamu çalışanlarının sendikalaşması 80'lerin sonlarında başlamıştır. O zamanki hükümetler buna karşı çıktılar ve engellemeye çalıştılar. Ancak uluslararası anlaşmalara dayanarak sendikalaşma yolunda ısrarlı bir şekilde çalışmalar yürütülmüştür. "Hak verilmez alınır" şiarıyla yola çıktık ve mücadeleyi bu bazda devam ettirdik. Maden işkolundaki sorunlar özelleştirmeye değil; örgütülüğün artırılması ve demokrasinin işletilmesiyle çözümlenecektir" dedi.

Oda Başkanımız ve konukların yaptıkları bu konuşmalardan sonra Genel Kurul'a gelen başarı dilekleri okundu. Gündem gereği Bütçe ve Uygulama Esasları Komisyonu, TMMOB-Oda Örgütülüğü Komisyonu ile Dilek ve Temenniler Komisyonu oluşturuldu. Yönetim ve Denetleme Kurulu raporları okunarak tartışmaya açıldı. 33. Dönem Yönetim Kurulu adına konuşan Bülent ŞENTÜRK özetle " Madenciliklerimizde önemli belirsizlikler vardır. Ülkemize hammadde girdisi sağlayan madencilik sektörüne net bir bakışı olmayan ve sağlıklı politikalar oluşturmayan yönetimler, programlarında; sektörümüzü iki cümleyle geçiştirmişlerdir. Odamız SMM Belgesi vermektedir. Madencilik sektörü, ekonomideki ve piyasadaki dalgalanmalar, kamu sektöründeki politik çıkar hesapları sonucu yapılan yanlış uygulamalar ve sübvansiyonların yapılmaması sonucu zor durumda kalmıştır" dedi.

Öğleden sonra devam edilen oturumda Yönetim Kurulu, Mali Rapor ve Denetim raporları tartışmaya açıldı. Söz alan Faik Yazıcı özetle "Madencilik devlet ve özel sektör olarak ikiye ayrılmıştır. Bizdeki özel sektör madencilik bir mostra madenciliklidir. Bu tür maden işletmeciliği, gelişme kaybetmeyen, bilimsellikten uzak madenciliktir. Odamızın üyelerle ilişkileri pek iyi değildir. Bu ilişkiler iyileştirilmelidir. Bir yardımlaşma sandığı kurulmasına öneriyorum" dedi. Murat TURAN ise yaptığı konuşmada "Yönetim kurulu raporunda benim dikkatimi çeken, geçmiş dönemlerde yaşanan sorunlardan

hareketle, yeni yönetimin 1994 mali raporunu dikkatle incelemesi gerekiyor. Profesyonel çalışan kadrolar, gerekliliği iyice incelenerek konulmalıdır. Sektör sorunları alabildiğine büyüyor. Şimdiden belirli çözümler için projeler üretmemiz gerekir. Yeni çalışma alanları bulmalıyız. Örneğin metro olayı" dedi.

Eleştirileri cevaplamak için söz alan 33. Dönem Oda Başkanı Asım KUTLUATA, özet olarak " temsilcilikler ve şubeler yoluyla üyelerimize ulaşmaya, onlarla ilişkilerimizi sürekli kılmaya çalıştık. Bu iki sene içinde iyi niyetle amatör olarak çalıştık. Üyelerimizin işyerleriyle ilgili sorunlarına eğildik. Ancak bunun da yeterli olduğunu söylemiyoruz. Metroda Maden Mühendisi çalışabilir. Üniversitelerin Maden Mühendisliği bölümlerinde ders programlarının gözden geçirilmesi çok önemlidir" dedi. Daha sonra Yönetim ve Denetleme Kurulu raporları oylandı ve aklandı.

Çalışmalarını tamamlayan komisyon raporlarının tartışılmasına geçildi. Bütçe ve Uygulamaları komisyon raporunun okunmasından sonra, rapor tartışmaya açıldı. Tartışmalar yoğun olarak üye aidatları ve Lokalin durumu üzerinde yapıldı. Söz alan Muhterem KÖSE , ismail KIROĞLU, Yaşın KAVRUT, Asım KUTLUATA, Bülent ŞENTÜRK, Alpaslan ERTÜRK, Fehmi YILDIRIM, Mesut TORAMAN, Mehmet KAYADELEN ve Fikret ÖZBİLGİN görüş ve eleştirilerini sundular.

Daha sonra TMMOB-Oda Örgütülüğü ile Dilek ve Temenniler Komisyonu raporları sunuldu. Raporlar üzerinde yapılan tar-

Afyon'dan Genel Kurul'a katılan üyemiz Sadık CEYLAN : Genel Kurul'a gösterdiğimiz ilgi, mesleğimize gösterdiğimiz ilginin de göstergesidir.

tışmalardan sonra adayların belirlenmesine geçildi. Çağdaş Maden Mühendisleri Grubu tüm Oda organlarına aday gösterdi. Ayrıca, Yönetim Kurulu asil üyeliği için Ertuğrul IŞIK ve Ahmet ÇAVDAR bağımsız adaylıklarını koydular. TMMOB örgütülüğü gündem maddesi üzerinde Fikret ÖZBİLGİN, Mesut TORAMAN, Alpaslan ERTÜRK, Kemal GÜNAYDIN ve son olarak da Fehmi YILDIRIM görüşlerini belirtti.

Mesleki sorunlar, dilek ve temenniler gündem maddesi üzerine söz alan Alpaslan ERTÜRK, özetle "Kamu çalışanları sendikalarının kurulmasıyla Odamız, önümüzdeki süreçte meslek odası görünümüne daha çok yakınlaşacaktır. Mesleğimizle ilgili eğitim çalışmaları, ihtisas konularımızın farklı meslekler tarafından işgal edilmiş olması gibi konularda daha etkin olmalıdır. Meslektaşlarımızın çalışma alanlarının genişletilmesi için de çalışmalar Yönetim Kurulu tarafından yapılmalıdır " dedi. Daha sonra Afyon'dan Genel Kurul'a katılan üyemiz Sadık CEYLAN yaptığı konuşmada " Bölge, il, işyeri temsilcilikleri hayata geçirilmelidir. Bu örgütlenmeyi artırır. Kendimize özleştirme getirmeliyiz. Genel Kurul'a gösterdiğimiz ilgi, mesleğimize gösterdiğimiz ilginin de göstergesidir. Sektördeki yükselen değerleri zamanında yakalayabilmeliyiz. Üyelerimiz bu konuda aktif bir şekilde katılım gerçekleştirmelidir" dedi.

Genel Kurul çalışmaları bir sonraki gün yapılan seçimle devam etti. Oda lokalinde yapılan seçimlerde 275 üyemiz oy kullandı. Seçim sonucu oluşan 34. Dönem Oda Organları Sayfa 4'tedir.

Genel kurul kararlarından

•*. üye Aidatlarının 1994 yılı için **30.000 TL/ay**, 1995 yılı için **75.000 TL/ay** olmasına

•> Kimlik yenileme ücretinin 1994 yılı için **75.000 TL**, 1995 yılı için **125.000 TL** olmasına

•» Ölüm ve maluliyet yardımının **2.000.000 TL** olmasına

•*. Şubeleşme nedeniyle gereken tüzük ve yönetmelik değişiklikleri için Öla ğan ü st ü Genel Ku r ul, toplanması konusunda Yönetim Kurulu'nun gerekli çalışmaları yapmasına

•> Sendikalaşma *ana* başlığının çalışma programında alt-başlığa dönüştürülmesine ve Kamu sendikalarıyla birli kte çalışmaların sürdürülmesine

•* Üyelerin yoğun olduğu illerde Bölge veya il temsilciliklerinin oluşturulması için Yönetim Kurulu'na yetki verilmesine

•» **İstanbul** ve **İzmir** Temsilciliğinin Şubeye dönüştürülmesi için Yönetim Kurulu'na yetki verilmesine

•o- Çevre ve ÇED konularında Yönetim Kurulu'nun gerekli çalışmaları yapmasına

•* Yönetim Kurulu'na mevcut taşınmazlar üzerinde her türlü tasarruflarda bulunması için yetki verilmesine

•* Danışma Kurulu Tüzüğü Nazirlanmasına

34. DÖNEM ODA ORGANLARI

YÖNETİM KURULU

Asil Üyeler

1. Asım KUTLUATA
2. Bülent ŞENTÜRK
3. Saffet DURAK
4. Kamu AYYILDIZ
5. Nejat TAMZOK
6. Meral ŞENKUL
7. Hasan YILMAZ

Yedek Üyeler

1. M. Akif POLAT
2. Oğuz SÖNMEZER
3. Muzaffer GÜR
4. Fatih BAŞKURT
5. Hülya TURHAN
6. Berna F. VATAN
7. M. Fatih ÖZBAYOĞLU

DENETLEME KURULU

Asil Üyeler

- 1. Tuncer DEMİRÖZ
2. Tayyip ERİŞEN
3. Kazım GİRGİN

Yedek Üyeler

1. Devrim ŞENTÜRK
2. Mustafa EYYÜBOĞLU
3. Recai CAN

ONUR KURULU

Asil Üyeler

1. Ömer YENEL
2. Tevfik GÜYAGÜLER
3. Şefik ÖZAN ÖZGÜ
4. İrfan BAYRAKTAR
5. Levent YENER

Yedek Üyeler

1. İsmail KIROĞLU
2. Tayfun ÖZUSLU
3. Samih ÖZGEN
4. Salih ERSAYIN
5. Mesut TORAMAN

TMMOB YÖNETİM KURULU
ADAYLARI

1. Fikret ÖZBİLGİN
2. Fehmi YILDIRIM
3. Yusuf AYDIN

TMMOB YÜKSEK ONUR KU-
RULU ADAYI

1. Murat TURAN

TMMOB YÜKSEK
DENETLEME KURULU
ADAYI

1. Ömer ARASLI

34. ÇEJVEC KUKUCUMUZ'UM A£JA9Ş OCUÇU
KAKAR uyARVJGA 1.1. 1995 <tAK9H9 9<Z9KAK9y£E
ÇEÇM&Ş yVCCARA A9t A9DA* ROKÇ£AR9 9Ç9#-
DE nU£UMU£AM y9£ A9DA^c€9 ÜZER9MDEM (1995
y9£9 9Ç9/JDE 95.000 <Z£\Ay) T/IHSSr EQ.9-
£ECEQ9PIDEH A9DA<î RORÇ£AR9M929 199** y9£9
9ÇER9S9MDE ÖDEMEMİZ yARAR9M9ZA 0£A-
eAK<t9R.

YÖNETİM
KURULUMUZ
GÖREV BÖLÜMÜ
YAPTI

Odamız 34. Olağan Genel Ku-
rulu sonucunda seçilen Yö-
netim Kurulumuz yaptığı ilk
toplantısında aşağıdaki gibi
görev dağılımı yaptı.

Başkan
Başkan Yrd.
Yazman
Sayman
Üye
Üye
Üye

Asım KUTLUATA
Saffet DURAK
Bülent ŞENTÜRK
Nejat TAMZOK
Kamil AYYILDIZ
Meral ŞENKUL
Hasan YILMAZ

ODA BAŞKANIMIZ ASIM KUTLUATA'NIN 34. GENEL KURUL AÇILIŞ KONUŞMASI

Yönetim Kurulu Başkanı olarak görevlendirildiğim günün ertesinde, Kozlu Faciası' nın haberini aldık. Şafak sökmeyen Kozlu Bölgesi' ne ulaştığımızda gördüğümüz manzaranın feci boyutları, hepimizin hala hafızalarında. Öncelikle, keşif ve tahlisiye işlemlerini yöneten meslektaşlarımızın ve nezaretçilerin yaşadığı şokun giderilmesine yardımcı olduk. Sonra da, günün ağırlığıyla birlikte Kozlu' ya gelen medya muhabirlerinin yoğun baskısından bunalan yönetici üyelerimize sahip çıktık. Kendi ocaklarımızı kendi ellerimizle kapatmak doğrultusunda zorunlu olarak alınan teknik karara, Sendika ile birlikte katılarak yönetici üyelerimize omuz verdik. Bu tavrımızın gerekçesini de kamuoyuna açıkladık. Daha sonra, ocaklarımızın açılışı ve yeniden kazanılışı çalışmalarına katıldık; çok elim bir vesileyle de olsa, yönetime katılmanın ilk örneğini maden mühendisleri verdi. KİT'lerin demokratikleşmesi ve çalışanların yönetime katılması doğrultusunda atılan bir ilk adım olan bu uygulamanın, kimseye hiçbir zararı dokunmadığı gibi, yarar da sağladığı, camiamızca kabul ve takdir gördü. Facia' da ihmal ve kusur bulunduğu iddiasıyla açılan kamu davasında, ölenlerin hergün birlikte çalıştıkları üyelerimizi ve diğer madencileri, yarım yüzyıldır çığ gibi biriken ihmallerin sorumlusu olarak, düzen sanık sandığına oturttu. Macar meslektaşlarımızın da dahil olduğu bir kabileyi salim kaçamaklara sevk ederek boğulmaktan kurtaran mağdur bir üyemiz, şu anda sanık olarak yargılanmaktadır. Onlarca yaralı tahliye eden ve birkaçını daha kurtarabilme hamlesiyle gittiği yerden dönemeyen bir diğer madenci arkadaşımız, yaşasaydı, salt nezaretçi olduğu için sanık olarak yargılanacaktı. Adli, ama adil olmayan bu garip süreç, halen devam ediyor; merkez ve şube olarak bütün duruşmaları izliyoruz. Madencilik Bülteni' nin 16., 17. ve 20. sayıları, bütünüyle, Kozlu Faciası ile ilgili etkinliklerimizi içermektedir. Ayrıca, Bülten' in diğer nüshalarında, mahkeme

safahatı ile ocakların yeniden kazanılmasına yönelik işlemler tefrika edilmiştir. Bu nedenle, Kozlu ile ilgili çalışmalarımıza uzun uzadıya değinmekten kaçınıyor evvelki gün ikinci yıldönümünü andığımız büyük yasımız, vesilesiyle, 23 tanesinin cenazesi hala ocaklarda duran 263 şehidimiz ile yitirdiğimiz diğer binlerce isimsiz kahramanı ve aramızdan ayrılan değerli meslektaşlarımızı, saygı ve rahmetle anıyorum.

Değerli Konuklar,

Dünya madenciliği son yıllarda önemli sorunlarla karşı karşıya kalmış; bu sorunların sektörümüze olumsuz yansımaları olmuş ve ciddi

Dünya madenciliği son yıllarda önemli sorunlarla karşı karşıya kalmış; bu sorunların sektörümüze olumsuz yansımaları olmuş ve ciddi bir kriz doğmuştur.

bir kriz doğmuştur. Dünyadaki gelişmelere şöyle bir göz atarsak, son 25 yılda hızla yeni yatakların bulunması ve işletmeye alınması sonucunda meydana gelen arz fazlalığının, özellikle metal ve kömür fiyatlarının hızla düşmesine neden olduğunu göreceğiz. Ayrıca, yeni ikamelerin ortaya çıkması sonucunda bazı metallerin kullanım alanlarının daralması ve hurda kaynaklı üretimlerin büyük oranda artışı gibi gelişmeler ise, hassas dengeler üzerinde duran ülkemiz madenciliğini de olumsuz yönde etkilemiştir.

Hepinizin bildiği gibi, madenciliğimizin bilinçli bir şekilde ele alınması 1935 yılına dayanmaktadır. Bu dönemde kurulan Kamu İktisadi Teşekkülleri (KİT), yeraltı kaynaklarımızın aranması ve en verimli şekilde işletilmesi amacıyla çok önemli görevler üstlenmiş; sanayileşmemiz için lokomotif işlevi görerek kalkınma hamlelerinin başlatılması yönünde büyük katkılar sağlamıştır. Ancak, özellikle 80'li yıllarda rağbet gören dünyadaki özelleştirme modası, kısa zamanda ülkemize de ulaşmış; bu kuruluşların ülkenin sırtında bir kambur olduğu ve biran önce özelleştirilmesi, kapatılması,

atanması halinde, bu sektörün sorunlarının çözümü yönünde olumlu adımlar atılacağı görüşümüzü bir kez daha tekrarlıyoruz.

Sayın Konuklar,

Gelişmiş ülkeler, sanayileşmelerini, ağırlıklı olarak yeraltı zenginliklerine borçludurlar. Dünyada hammadde temini konusunda, hepimizin bildiği gibi, ciddi mücadeleler verilmekte; hatta, savaşlar çıkmaktadır. Ülkemizin şu ana kadar önemli oranda hammadde sıkıntısı olmadı; ancak, bu gelecekte de olmayacak anlamına gelmez. Gerekli önlemler alınmazsa, sektörle ilgili palyatif çözümlerle sonuca gidileceği ve başarılı olunacağı düşünülürse, çok büyük yanlışlar yapılır. Bu yanlışların da zaten yeterli oranda kaynak sıkıntısı çeken ülkemize faturası büyük olur. Onun için, aramadan-üretim ve pazarlamaya kadar ciddi, gerçekçi madencilik politikaları oluşturmalıyız. Önce, özkaynaklarımızı en verimli şekilde değerlendirmemiz gerekir. Yeterli değilse, ithal etmemizin doğru yol olacağı görüşündeyiz.

Sektörümüzdeki bu durgunluk, bu gerileme devam ederken, doğru dürüst alt yapısı hazırlanmadan açılan üniversitelerin yeni maden bölümlerini anlamak mümkün değildir.

Yıllardır, sektörümüze ciddi yatırımlar yapılmıyor. Arama çalışmaları tamamlanan madenlere, çeşitli nedenlerle yatırımlar yapılmıyor. Hammadde temini için tahsisi gereken yatırımlar, başka alanlara kaydırılıyor. Önce hammadde, sonra sanayi ilkesi işletilmiyor. Bazı kuruluşların, hiçbir ciddi araştırmaya dayanmadan, uzman olmayan kuruluşlara devredilmesinin yolları araştırılıyor. Madencilik bir ihtisas işidir. Her

satılmasının tek çıkar yol olduğu görüşleri benimsetilmeye çalışılmıştır.

80'li yılların başından günümüze kadar devam eden belirsizlikler, sektörümüzdeki KİT'lerin sorunlarını daha da ağırlaştırmıştır. Bu dönem içerisinde, gereken yatırımlar yapılmadığı gibi, bu kuruluşlar bir istihdam kapısı olarak görülmüş; yönetimlere, konusunda uzman kişiler değil, genellikle politik tercihlerin adayları atanmış ve bu da çalışanlar üzerinde olumsuz etkiler yaratmıştır. KİT'ler, geleceğe güvenle bakamayan, küskün insanların çalıştığı yerler haline getirilmiştir. Bu tercihler, işletmelerin mevcut sorunlarını artırmış; idame yatırımları bile yapılmamış; ticari bankalara borçlanarak yaşamlarını sürdürmeye çalışan KİT'lerin ekonomik dengeleri alt üst olmuştur. Kamuda bu olumsuzluklar yaşanırken, özel sektörde de büyük bir gelişmenin olmadığını görüyoruz. Önemli bir sermaye ve teknoloji birikimi olmayan bu sektörde, az önce değinilen küresel gelişmelerin katkısıyla, birçok işletme ya kapanmış ya da güç koşullarda ayakta durmayı başarmıştır. Yani madenciliğimiz, kamu ve özel sektörleri ile birlikte ciddi sorunlarla karşı karşıya kalmıştır. Bu krizden çıkışın yolu, kamunun elindeki işletmelerin özele devri değildir. Devir almaya talip

olan bir özel sektör de yoktur. Zorlamalar sonucu ortaya çıkacak olumsuzluklar, madencilik sektörüne daha ciddi darbeler indirebilir ve ülkemiz, ağır bir hammadde sorunu ile karşı karşıya kalabilir.

Değerli Meslektaşlarım,

Kırk yıldan beri sektörün önünü açan bir maden kanunu gerçekleştiremedik. 3213 sayılı yasada değişiklik öngören çalışmalar son aşamaya geldi. Görüşlerimizi yetkililere ilettik. Meslektaşlarımızın etkinliğini artırmak için elimizden geleni yaptık; başarılı da olduk.

Maden Dairesi' nin, Maden İşleri Genel Müdürlüğü haline dönüşmesini ve ülke düzeyinde teşkilatlanmasını yıllarca savunduk. Genel Müdürlük oluştu; ancak, sağlıklı bir merkez ve taşra teşkilatlanması gerçekleşmedi. Maden İşleri Gn. Md.' ne yapılan atamalarda, maden işletmeciliğini bilen insanların atanmamasını doğru bulmuyoruz. Her disipline saygımız var. Her mühendislik alanının yapacağı işler var. Kimsenin uzmanlık alanında gözümüz yok; ancak, meslek alanımıza da sahip çıkmamız gerekir. Yoksa, Maden İşleri Gn. Md.' nün ismini değiştirmek gerekecek. Atamaların yeniden değerlendirilmesi ve yönetime madenciliği bilen insanların da

kuruluş, her disiplin, bu işin altından kalkamaz.

Sektörümüzdeki bu durgunluk, bu gerileme devam ederken, doğru dürüst alt yapısı hazırlanmadan açılan üniversitelerin yeni maden bölümlerini anlamak mümkün değildir. Bugün % 20' ye varan işsiz meslektaşımız iş bekliyor. Kamuda çalışan meslektaşlarımızın önü açık değil. Zaten, yıllardan beri yeni mühendis de alınmıyor. 10-15 yıllık meslektaşlarımız hala vardiya mühendisliği yapmak mecburiyetinde kalıyor. Özel sektör ise, bu arz fazlalığını çok iyi değerlendirerek ve ağırlıklı olarak kanuni vebecibelerini yerine getirmek için, komik ücretlerle mühendis istihdamı yoluna gidiyor. Üyelerimiz hiçbir iş güvencesi ve pazarlık hakkı olmadan çalışmak mecburiyetinde bırakılıyorlar.

Oda olarak, yeraltı zenginliklerimizin en iyi şekilde üretilmesi, haksız rekabetin

Odamız'a sahip çıkalım. Kızmadan, küsmeden görüşlerimizi dile getirelim. Geleceği, hep beraber, daha iyi, daha güzel bir şekilde oluşturmanın yollarını araştıralım

önlenmesi ve mühendisin etkinliğinin artırılması amacıyla başlattığımız Serbest Mühendislik Müşavirlik Hizmetleri ile ilgili yasal uygulamaların, hayata geçebilmesi için, desteklenmesini ve sahip çıkılmasını istiyoruz. Bu uygulamanın sonuçlarından, hem sektörümüzün, hem de üyelerimizin karlı çıkacağından kimsenin şüphesi olmasın.

Değerli Meslektaşlarım,

Son zamanlarda kamuoyunun gündemini işgal eden Atatürk ve Laiklik karşıtı görüşlerle parlamentonun aldığı milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılması sırasında yaşanan olaylar demokrasinin geleceği

açısından insanları karamsarlığa sürüklemektedir. Bu tür görüş ve uygulamaları doğru bulmuyoruz. Çağdaş ülkelerdeki demokratik uygulamaların ülkemizde olmasını talep ediyoruz.

Yıllarca savunduğumuz kamu çalışanlarının grevli-toplu sözleşmeli sendikal haklarının kazanılması, demokrasimizin önünü açacak, örgütlü ve pazarlık hakkına sahip yapıların oluşmasını sağlayacaktır. Sendikal hakların

çalışmalara katılmasını, destek vermesini istiyoruz. Yönetimler, arkalarında destek olduğu oranda güçlüdür. Oda, gerekli alt yapıyı hazırlamalı ve hayata geçebilecek projeler üretmelidir. Dönem içerisinde, Oda-üye ilişkilerinin geliştirilmesi için elimizden geldiği oranda çaba gösterdik. Bu yaklaşımların olumlu sinyallerini de almaya başladık. Ancak, bu kadarı yeterli değildir ve yönetimlerin daha fazla çalışması gerekmektedir.

kazanılması, kullanılması ve sahiplenilmesi, katılımcı demokrasinin gereği ve vazgeçilmez önkoşuludur. Sendikalaşma mücadelesini destekledik ve desteklemeye de devam edeceğiz.

Sektörümüzdeki diğer örgütlenmelerle iyi ilişkiler içerisinde olduk. Bağımsız tavrımızı koruyarak bir ortak paydayı yakalamaya çalıştık.

Dönem içerisinde yaptığımız çalışmalarda, örgütlenmeyi birinci planda tuttuk. Bu amaçla, sizlere daha yakın olabilmek için, yeni temsilcilikler ile şubeleşme altyapılarını oluşturduk. Önümüzdeki dönemde bu çalışmaların devam etmesi gerekir. Odamızın temel amacı üyemize ve sektörümüze sahip çıkmaktır. Sizlerin de

Tekrarlıyorum: Odamız' a sahip çıkalım. Kızmadan, küsmeden görüşlerimizi dile getirelim. Fazla karamsar olmaya gerek yok; geleceği, hep beraber, daha iyi, daha güzel bir şekilde oluşturmanın yollarını araştıralım.

Sözlerime son verirken, birbirimizi severek, sayarak mesleğimize ve sektörümüze sahip çıkalım diyor; beni dinleme zahmetine katlandığınız için, şahsım ve Yönetim Kurulu adına teşekkür ediyor ve Genel Kurul' a başarı dilekleriyle sevgi ve saygılar sunuyorum. 5 Mart 1994

MİNERAL MODELLEME

MHakan ERTÜKKİ Mustafa ERDIAKSUJU
1991-5560 1981-3334

AMAÇ

Mineral modelleme yöntemleri, ülkemizde son birkaç yıldır kısıtlı çevrelerce bilinmekle beraber, başta ABD'leri olmak üzere birçok gelişmiş ülkede 1950 yılından beri başarıyla uygulanmaktadır. Sözkonusu modelleme ülkemizde ilk defa 1993 yılında uygulanarak cevherin değerlendirilmesine yönelik gerçekçi sonuçlar elde edilmiştir. Bu yazımızda modelleme yöntemlerinin kısaca tanımlanması ve Mineral Modellemesi hakkında özet bilgiler verilmesi amaçlanmaktadır.

TANIM

Mineral modelleri; sözkonusu minerallerin endüstrisi ile, pazarının analizinde ve tahmininde sistematik ve karşılaştırmalı bir yaklaşım sağlamaktadır. Bu amaçla hazırlanan modeller yardımıyla, mineralin değerlendirilmesine yönelik sözkonusu olabilecek yatırımlarla ilgili ortaya çıkan benzer sonuçlar dizisini daraltmak mümkün olabilmektedir. Böylece, yatırımlar ve mineral ticareti ile ilgili risk ve belirsizlikler asgariye indirilebilmekte ve sözkonusu olabilecek alternatifli tesis yerleri, üretim cinsleri, yatırımlar vb. gibi konular irdelebilmektedir. Modellerde, cevherin maden işletmesinde üretilmesinden başlanarak tüketimine kadar geçirdiği bütün aşamalar (teknoloji, sanayi, pazar, sistem, vb.) ekonomi ve mühendislik yöntemleri ile incelenmektedir.

MODELLEME ANALİZLERİ

Mineral modelleme çalışmaları aşağıda isimleri verilen analizleri de kapsayacak şekilde hazırlanmaktadır. Bu analizlerin yapılması sonucunda elde edilen veriler modelleme yöntemlerine de bağlı olarak yorumlanarak, belirlenen modelleme amacına ulaşmak mümkün olmaktadır.

Durum Analizi,
Sürekli Akış Analizi,
Mühendislik Analizi,
Pazar Planlama Analizi,
Pazar Denge Analizi,

- Arz Sınırlama Analizi,
- Endüstriyel Geçiş Analizi.

MODELLEME YÖNTEMLERİ

Mineral modelleme yöntemleri, kapsamlarına göre üç ana bölümde sınıflandırılmaktadır. Bu ana yöntemlerin tanımları aşağıda özet olarak verilmektedir.

Ekonometrik Modelleme Yöntemi

Ekonometrik modelleme yöntemi, rekabete açık mineral pazarının analizi için en uygun sistemdir. Bu modelleme yönteminin en başarılı uygulanma sahası, amacı sözkonusu mineral için klasik arz, talep ve fiyat ayarlamasını yapmak olan modellerdir ve yöntem tamamen mikroekonomik temellere dayanmaktadır.

İlgili mineral pazar yapısının ekonometrik modelleme yönteminde dikkate alınan diğer kriterleri doğrudan etkilemesi nedeniyle, pazar yapısına bağlı olarak ekonometrik modelleme yöntemine uygun teknikler geliştirilmiştir. Bunlar; rekabetçi pazarlar tekniği ve ara pazarlar tekniğidir.

Mühendislik Modelleme Yöntemi

Hammaddenin değerlendirilmesi ve girdinin proses aşamalarının analizi amaçlanan modellere en uygun sistem mühendislik modelleme yöntemidir. Mühendislik modelleri, üretim işleminin teknik yapısını gösterir ve nihai ürün talebi ile nihai ürün üretimi için gerekli hammadde, ara maddeler vd.'nin talepleri arasında olan geçişlerin analizini sağlar.

Mühendislik modelleme yöntemi iki ana kısımda değerlendirilebilir. Bunlar, optimizasyon ve sistem modelleridir. Optimizasyon modelleri; doğrusal programlama, işlem optimizasyonu ve hacim optimizasyonu, sistem modelleri ise sistem simülasyonu ve sistem dinamiği tekniklerinden oluşur.

Girdi-Çıktı Modelleme Yöntemi

Girdi-çıkıtı modelleme yöntemi mineralin ekonomide

NEDİR ?⁽¹⁾

ilk, ara ve nihai halde tüketim durumunun incelenmesi amaçlanan modellerde kullanılan bir sistemdir. Girdi-çıkıtı çatısı mineral pazarı modeline doğrudan doğruya uygulanamaz. Ancak, bu yöntemde mineral modelini iki ayrı teknik yardımıyla kurmak mümkün olmaktadır. Bunlardan birincisinde, detaylı kategoriler yardımı ile ekonomik sistemin mineral tüketim gösterimi yapılabilmektedir. İkincisinde, nihai ürüne ait son talep ve doğrudan ve/veya dolaylı olarak bu talebe bağlı ortaya çıkan ara talebin arz ile karşılanması sağlanır. Bu yöntemin asıl faydası, son talep durumunu ilgili mineral sektörünün ürün vektör kalıbına çevirmesidir.

Mineral modelleri; sözkonusu minerallerin endüstrisi ile, pazarının analizinde ve tahmininde sistematik ve karşılaştırmalı bir yaklaşım sağlamaktadır. Bu amaçla hazırlanan modeller yardımıyla, mineralin değerlendirilmesine yönelik sözkonusu olabilecek yatırımlarla ilgili ortaya çıkan benzer sonuçlar dizisini daraltmak mümkün olabilmektedir.

ETİBANK Genel Müdürlüğü için Hazırlanan Mineral Modeli (*)

ETİBANK Genel Müdürlüğü' ne bağlı bir Müessese' nin cevher ve ürünleri için TUST AŞ A.Ş." ne hazırlatılan bu mineral modeli ile işletmenin ülke ekonomisine olumlu getirilerinin sağlanması alternatifleri incelenmiş ve her alternatifin olumlu ve olumsuz yönleri, bilinmeyenler ve riskler asgariye indirgenerek ortaya konulmuştur. Mühendislik modelleme yöntemi-proses optimizasyonu tekniği temel alınarak hazırlanan bilgisayar modelleme programı ile pazar politika analizleri, pazar tahminleri ve sanayi yapısı araştırılmıştır. Mineral modelleme projesinde yapılmış diğer çalışmalar ana başlıklarıyla aşağıda verilmektedir.

Çalışmalar;

- Müessese' nin maden işletme ve konsantratör (cevher zenginleştirme) ünitelerinin durum analizinin yapılması,
- Konsantratördeki sorun ve darboğazların tespit edilerek bunların çözümüne yönelik alternatifler geliştirilmesi,
- Konsantratörün fiili ve proje değerleri detaylı bir şekilde incelenerek, mühendislik analizi yardımıyla bilgisayar ortamında üretim- maliyet minimizasyonunun yapılması,
- Konsantre, ara mamul ve mamul madde pazarlama imkanlarının araştırılması için pazar denge ve pazar planlama analizleri yapılması ve bu ürünlerin talep durumlarının tanımlanması,
- Mevcut talep durumlarının yanısıra gelecek dönemlere ait talep tahminleri yapılarak bilgisayar ortamında mamul madde üreten fabrikaların doğal pazar sınırlarının tanımlanması,
- Ürün cinslerine olan talebi takiben tekrar arz durumuna dönülerek üretim imkanlarının incelenmesi ve bilgisayar ortamında endüstriyel geçiş ve arz sınırlama analizlerinin yapılması,
- Ürün talep miktarları, arz olanakları, satış fiyatları ve doğal pazar sınırları dikkate alınarak kar maksimizasyonu çalışmasının bilgisayar ortamında yapılarak üretimin hangi ürünlerin, cins ve miktarlarına yönelik olması gerektiğinin saptanması,
- Tespit edilen miktarlardaki ürünlerin üretiminde gerekli ara girdilerin asgari maliyetlerle tedariki çalışmalarının yapılması ve bütün bu bilgilerin bilgisayar ortamında modellenerek ara maddelere ait asgari miktarlar, maliyetler ile bunların kaynaklarının tespit edilmesi,
- Türkiye" nin bu ürünler ile ilgili yeni yatırım ihtiyacı, ekonomik analiz, yatırımın özellikleri ve tahmini yatırım tutarı ile teşvik uygulamalarının projeye etkisinin tanımlanması,
- Cevherden üretilecek ara mamul ve mamul madde cinsleri, tesis yerleri ile hammadde ve ara girdi kaynakları dikkate alınarak toplam 31 alternatifin geliştirilmesi ve bu alternatiflerin birbirleriyle mukayeseleri yapılarak yatırım kararı mercilerinin, kararlarını tüm olumlu ve olumsuz yönlerinin detaylarıyla anlaşılmasının sağlanması,
- Yatırımların global tutarları ve finansman faizlerinin hesaplanarak fizibilite etüdü öncesinde karar mercilerine ışık tutulması,
- Cevhere yönelik yerli-yabancı sermaye ortakları alternatifleri ile yabancı sermaye politikalarının etkilerinin araştırılması, olarak özetlenebilir.

* Bu çalışma ETİBANK tarafından TÜSTAŞ Sınai Tesisler A.Ş.' ne yaptırılmıştır.

İŞ KAZALARINDA SORUŞTURMA

Mete ÇÜR/iy
196SI1090

YASAL SORUŞTURMA

Yasal soruşturma, mevcut yasaların uygulayıcıları aracılığıyla yapılır ve başlıca iki safhada mütalaa edilebilir:

- 1- Mahalli emniyet makamlarınca (polis veya jandarma karakolları) yapılan kovuşturma (takibat) ve soruşturma
- 2- Sosyal Sigortalar Kanunu gereğince-- yapılan soruşturma.

MAHALLİ EMNİYET MAKAMLARINCA YÜRÜTÜLEN SORUŞTURMA

Türk Ceza Kanunu gereğince, her kaza ve yangın olayının soruşturulması gerekmektedir. Bu soruşturmanın amacı, iş kazasına neden olan kişi veya kişilerin ortaya çıkarılması, ne oranda kusurlu bulunduğu saptaması ve kusurunun bir suç unsuru olup olmayacağı hakkında bir kanaate varılmasıdır.

Yasal kovuşturmayı kırsal alanlarda jandarma, kentlerde ise polis karakolu yürütür. Daha sonra, savcılığa intikal eden olayla ilgili dava açılıp açılmaması gereği ortaya konulur.

SOSYAL SİGORTALAR KANUNU GEREĞİNCE YAPILAN SORUŞTURMA

İş kazası dolayısıyla yapılacak işlemleri yürütmek amacı ile SSK Müfettişleri'nce yapılan soruşturmadır. Bu soruşturma sonucunda, kazaya maruz kalan sigortalı işçinin (yaralanma veya ö)üm hallerinde) kendisinin veya mirasçılarının haklarının belirlenmesi söz konusudur. Bu nedenle, Öncelikle iş kazasının oluş şekli,, iş kazası kapsamına girip girmediği, işveren, kazazede, işçi ve diğer kişilerin kusur oranları, kusurun bağışlanabilir olup olmadığı, işçinin ücreti, iş aktinde yazılı iş unvanı, iş güvenliği ile ilgili olarak işverence eğitilip eğitilmediği, işverence işçiye yaptığı işe uygun koruyucu malzeme verilip verilmediği gibi hususlar soruşturularak zapta geçirilir.

İŞ KAZALARININ İHBARI

Yukarıda sözü edilen özel ve yasal kaza soruşturmalarına erken başlanabilmesi ve kazazedenin en kısa zamanda işyeri sağlık görevlilerinin müdahalesine yetiştirilebilmesi ve bilahare SSK Hastahanesi'ne sevkedilebilmesi için, KAZA İHBARI çok büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, işverenler tüm işçileri bu yönde eğitmeli ve bir kaza vukuunda nasıl hareket edeceklerini çok iyi öğretmelidir.

Tüm iş kazalarında EN ÖNEMLİ NOKTA, kazazede işçilere bilinçli ve etkili bir ilkyardımanın yapılmasıdır.

Kaza vukuundan sonraki "15-20 dakika süreli ilkyardımanın

hayat kurtaracağı unutulmamalıdır. Bu nedenle, işverenler, işyerindeki işçiler içinden özenle seçecekleri yetenekli personeli, İLK YARDIM konusunda çok iyi eğitmelidir. Suni tenefüs, kanama ve kırıklara müdahale, kazazedenin doktor gelinceye kadar güvenli bir mahale taşınması, ŞOKA girmesi halinde yapılacak müdahaleler, bu görevlilere tatbikatlar yaptırılarak öğretilmelidir.

Diğer taraftan, her işyerinde, ilkyardım merkezinin, sağlık ocağı veya hastahanelerin, itfaiye örgütlerinin telefon numaraları yazılı tabelalar, kolayca görülebilir yerlere asılmalı ve personele duyurulmalıdır.

İŞ KAZALARINDA SORUMLULUK

Genel iş güvenliği organizasyonunda, sorumluluk açısından incelenmesi gereken başlıca üç yönetici kesim vardır.

İşyerinin büyüklüğüne, muhtelif mesleklerin mahiyetine göre, işverence iş güvenliği servisi ve bu serviste görev alacak yeterli bilgi ve tecrübeye sahip teknik bir kadro oluşturulmalıdır.

1- İŞ GÜVENLİĞİ SERVİSİ

İşyerinin büyüklüğüne, muhtelif mesleklerin mahiyetine göre, işverence, iş güvenliği servisi ve bu serviste görev alacak yeterli bilgi ve tecrübeye sahip teknik bir kadro oluşturulmalıdır. Örnek organizasyon şemasının tetkikinden de görüleceği üzere, bu büronun elemanları, bizzatıhi üretim faaliyetleri yürüten yöneticiler değildir; yani işletmece doğrudan doğruya üretime katılması, müdahale etmesi ve bu doğrultuda emir verme yetkileri de söz konusu değildir. İş güvenliği servisi, iş güvenliği hizmetlerini yürütmekle yükümlü olup işyerlerinde çalışan işveren vekili ve işçileri bilgilendirmek, koruyucu malzemelerle teçhiz etmek, gördükleri güvenliksiz ve sağlıksız koşullarda çalışanları uyarmakla görevlidirler. Dolayısıyla, doğrudan doğruya iş güvenliği ile ilgili konular dışında sorumlu tutulamazlar. Örneğin; Bir boyahanede, işçilere maske verilmesi, su perdesi tesis edilmesi, koruyucu malzemenin vafsinin belirlenmesi gereğini tayin eden iş güvenliği servisi, bunun seçimini yapmakla sorumlu tutulabilir. Yani, uygun bir marka seçilmemesi veya su perdesi tesisatın yaptırılmaması dolayısıyla meydana gelebilecek bir meslek hastalığında, sorumluluk bu büro başına kullanılmasını kontrol etme çalışanlarına tevcih edilebilir. Fakat, maskenin, boya işçileri tarafından iş başında kullanılmasını kontrol etme görevi ve sorumluluğu, kuşkusuz o boyahanenin yöneticisine (işveren vekiline)

VE SORUMLULUK (2)

aittir.

Bu konuda iş güvenliği servisinin görevi, ancak maske kullanmaksızın boya işi yapan, su perdesi tesisatı olmasına rağmen su perdesi gerisinde çalışmaktan kaçınan işçileri tesbit edip, işyeri yöneticisine ikazda bulunmaktan ileri gidemez ve gitmemelidir.

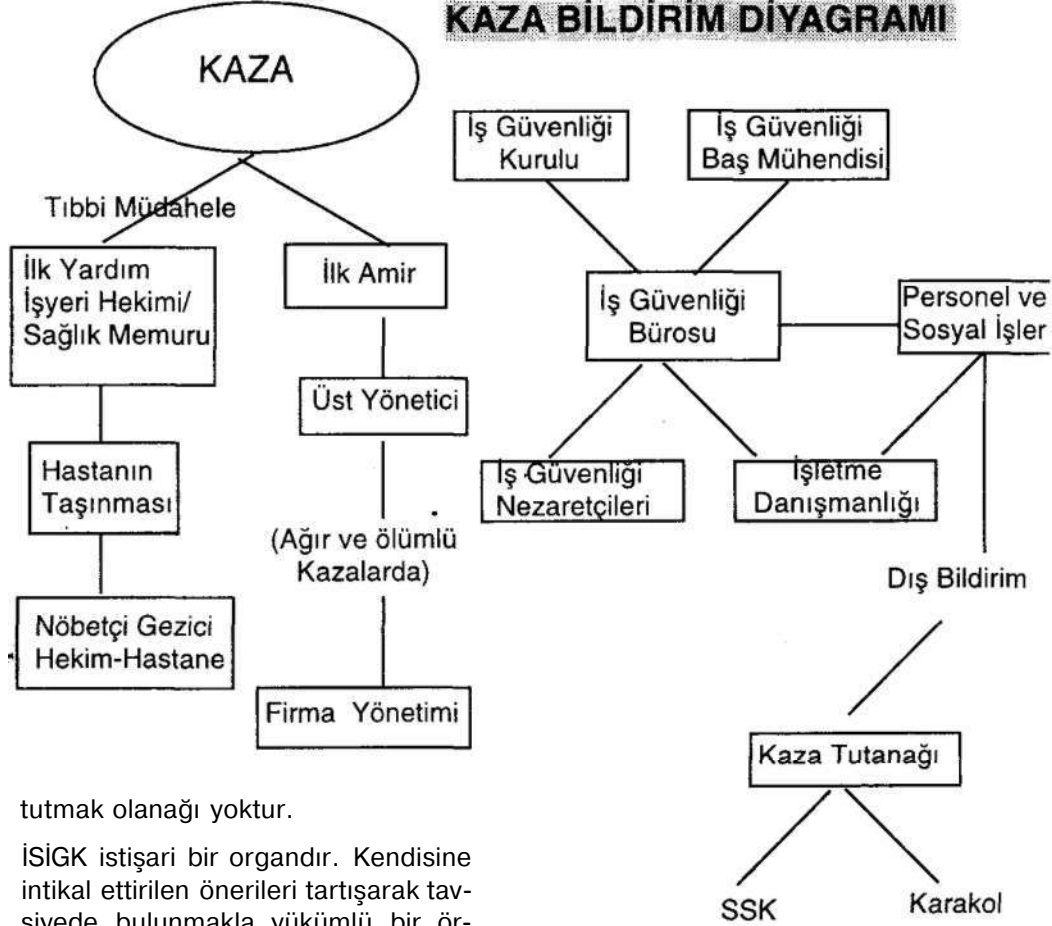
2- İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ KURULU

İş Kanunu'nun 76. maddesi uyarınca, işverenler, işyerlerinde "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Kurulu" (İSİGK) teşkil etmek ve yasanın ön gördüğü şekilde çalıştırmak mecburiyetindedir. Bu kurul bir karar organıdır; İcra organı değildir. Bu nedenle, direkt değil, dolaylı sorumluluğu vardır. Bu kurul, ancak yanlış bir karar aldığı takdirde sorumlu tutulabilir. İSİGK 50 ve daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinde teşkil edilir.

İSİGK ayda bir defa toplanmak zorunluluğunda olup, o işyerinde sağlık ve güvenlikle ilgili konuları görüşüp, alınan kararları, bir karar defterine kaydedip imzaladıktan sonra onay için işverene tevdi ederler. Onaylanan karar, kurulun sekreteryaya görevini yürüten iş güvenliği amirince çoğaltılarak gereğinin yapılması için işyeri amirlerine gönderilir.

İSİGK'nun sorumluluğunu daha iyi açıklayabilmek için şu örnek olay verilebilir:

Marangoz atölyesinde mevcut planya tezgahı üzerindeki daire testere üzerine "Koruyucu" ilave edilmesi teklifi gelmiş olsun. Şayet, kurul bu koruyucuya gerek olmadığı konusunda bir karar almış ve bir süre sonra bu tezgahta çalışan marangoz ustası parmaklarını daire testereye kaptırmak suretiyle daire testereye maruz kalmışsa, kuşkusuz hatalı karar alan kurul sorumlu tutulabilir. Ancak belirli bir konuda karar alamayan bir kurulu sorumlu

tutmak olanağı yoktur.

İSİGK istişari bir organdır. Kendisine intikal ettirilen önerileri tartışarak tavsiyede bulunmakla yükümlü bir organdır.

3- İŞLETME VE ÜRETİM KADEMESİ YÖNETİCİLERİ

Ustabaşı, Postabaşı, Atölye Şefi, İşletme Şefi, Fabrika Müdürü vb. gibi elemanların sorumlulukları, en alt kademededen başlar ve yetkisini aştığı noktadan itibaren bir üst kademeye intikal eder.

Örneğin: Boyahanede etanj armatür kırıldığı için meydana gelen elektrik kontağından yangın çıkmış ve neticede orada çalışan bir işçi yaralanmış olsun, olayda sorumluluk durumunun çeşitli yönetim kademelerine ne şekilde yansıtılacağını inceleyelim:

a) Ustabaşı, elektrik kontağına yol açan kırık armatürü görmemiş veya görmemiş veya gördüğü halde atölye şefine haber vermemişse, kusurludur. Bu takdirde, işverene, işyerinde yeterli kontrolü yapabilecek nitelikte eleman istihdam etmediği

için, dolaylı da olsa sorumluluk atfedilir.

b) Ustabaşı, atölye şefine durumu intikal ettirmişse, sorumluluktan tamamen kurtulur. Bu takdirde atölye şefi kusurlu olur. İşveren de yine (a) sıkkındaki gerekçe ile kusurludur.

c) Atölye şefi, işletme şefinden kırık armatürün değiştirilmesi için malzeme talebinde bulunmuş ve alamamış ise, sorumluluktan kurtulmuş olur. Bu nedenle, yangın ve yaralanma olayında işverenle birlikte vekili olan işletme şefi sorumlu tutulur.

d) İşletme şefi, malzeme almak için gerekeni yapmış, ancak kendisine tahsilat verilmemiş ise, sorumluluk fabrika müdürüne rücu eder.

Devam edecek

Düzeltilme : Geçen sayımızda yayımlanan birinci bölümde 2. paragrafta "ilk yardımcı mütekip mahalli SSK Hastahanesi'ne sevk olunacağından işveren kaza raporunu" cümlesindeki koyu kısım bir hata sonucu çıkmamıştır. Özür dileriz.

MESLEK ANILARI

*fa M Selim AljD/İŞ
Onur Üyesi*

Kömürdeki çalışmalarımızın o kadar etkisinde kalmıştım ki, 1953'te Fethiye taraflarındaki krom ocaklarında çalışırken, kalın bir damarda göçertme sistemini uygulamaya kalktım, halbuki kromdaki çalışmaların dilimli rambalay şeklinde aşağıdan yukarı doğru olacağını öğretmişlerdi. Ben ilk ace-miliğimde bu hatayı yapınca ocakta göçme oldu ve işçiler mahsur kaldı. Her ne kadar bunu kolay atlattı isem de bundan sonraki çalışmalarında bir daha bu tip bir hata yapmamaya çok dikkat ettim ve bu hatayı yapmamın da benim için çok faydalı olduğuna inanıyorum. Çünkü, en öğretici yaşanan olaylardır. Bundan daha etkini olamaz.

Bazı meslektaşlarımız hep sorarlar, neden maden mühendisleri saha kapatıp çalışmazlar, derler.

Çok doğru, ben de kapattım ve hem de pek çok. Ancak bunlarla uğraşmaya kalktığınızda maden mühendisliğini bırakmanız gerekir.

Şöyle etrafınıza bir bakacak olsanız, saha sahibi maden mühendisleri, istisnaları hariç mesleklerini tamamen bırakmışlardır ve bırakmak mecburiyetindedirler. Ben bırakmadım. Elimdeki sahaları zamamnda çok ucuza sattım. Mesela, Muğla Bağyaka civarındaki 1957'de müracaat ettiğim bir kömür sahasım 500 TL'ye o köydeki bir şahsa sattım, o bir başkasına, o kimse de bir başkasına ve ben 1977'de Yer Holding'te çalışırken, yine o ilgüü olduğum sahayı {yani benim ilk müracaat ettiğim sahayı} şirket bana "gidip 20 milyona al" dedi. Görüyor musunuz, eğer o sahayı 20 sene beklebilsem, o paranın bugünkü değeri ile 20 milyarlık bir servetin sahibi olacaktım. Dediğim gibi, bir yerde durup beklemek mesleğimizin o günkü çok hareketli durumuna uygun değildi; çok iş, çok para vardı ve eleman olarak azdık.

*A Fuatİ. KARAYAZICI
Onur Üyesi*

Kırka Bor (tuzu) maden haklarırun Borax Ltd. Şirketinden Sodyum Tuzu olarak ETİBANK'a geçmesinde etken olan kimselerden bahsetmek isterim.

ETİBANK Bandırma Boraks Fabrikasında kolemanite ek olarak ithal edilen sodanın yardımcı hammadde olarak kullanılması, boraks üretim maliyetini önemli ölçüde yükseltiyordu. Bandırma'da boraks üretiminde kullanılması için Kırka'da tinkal üretimine ETİBANK'm bir çözüm bulması fikrini ortaya ilk atanlar (1967) ETİBANK Proje Tesis Md. Muzaffer Ulusoy ile Bandırma Müessese Md. Recep Genç'er'dir. Aynı yıl ETKB Müsteşar Yardımcısı Suat Seyhun, Bakan'ın da bilgisi ile Kırka bor ocakları alanlarında ETİBANK'm Sodyum Tuzu maden arama hakkı talep etmesini önermiş ve bu müracaat yapılarak Danıştay'da çözölen adli ihtilaflardan sonra ilgili sahalara ETİBANK tarafından işletmeye açılmıştır.

Maden Kanunlarımız'ın tümünde kullanılan "bor tuzu" Fransız ekö-lünden aktarılmış yanlış bir terimdir. 1968 yılında U.S. Bureau of Mines'a bir mektupla borat içeren minerallerin hangi spinel'in tuzu olduğunu cevaplamalarını rica etmiştim. Aldığım cevap, bor minerallerinin iki veya daha fazla elementi çift veya daha çoğul oksidi olduğu, hiçbir elementin tuzu olmadığını söyledi.

İstanbul'da 1979 yılında yapılan Dünya Madencilik X. Kongresinde Borax Holding'in bir üst yöneticisiyle beni tanıştıran, Türkiye Müşavirleri Mad. Y. Müh. Galip Özen "İşte bor yataklarınızı elinizden almaya sebep olanlardan biri" demişti. Aldığım cevabı hiç beklemiyordum. "Size teşekkür borçluyuz; bu konu önemli proje yatırımlarımızdan sonraya kalsaydı, zararımız çok daha fazla olurdu."

*& Suat SEYHUN
Onur Üyesi*

1940'lı yıllarda, Kozlu Bölgesi İncir Harman Ocağında çalışırken, akşam üzeri oturduğum eve bir telefon geldi. Telefon aynen şöyle:

"Bey, ben -200 (Acılıklar) gece sorumlusu başçavuşum. Kartiyenin üst kılavuzu denize delindi, sel gibi su geliyor. Anayolda su yükseliyor, şimdi 80 cm. kadar oldu." Başçavuşa, "bu mümkün değil, biz denizden çok uzaktayız ve -200'deyiz. Su tuzlu mu? suyu tattınız mı?" diye sordum. Bey, "suyu tatmadım, fakat işçiler suda balık gördüklerini söylediler" dedi.

Başçavuşa, "sen sudan numune al, ben şimdi ocağa geliyorum" dedim.

Ocağa indiğimde numune alınmıştı. Numuneyi tattık, tuzlu değildi. Haritalara baktığımızda, haritada uzakta olan eski çalışmalar maalesef daha önce çalışan şirketler tarafından haritaya geçirilmemiş ve gelen suyun eski imalattan olduğu tesbit edildi. Bir müddet sonra su seviyesi düşmeye başladı ve biz de derin bir nefes aldık.

S Ö Y L E Ş İ

ODAMIZ ZONGULDAK ŞUBESİ' NDE 19 ŞUBAT TA DÜZENLENEN SÖYLEŞİYE; ADALET BAKANI SEYFİ OKTAY, DYP ZONGULDAK MİLLETVEKİLİ NECDET YAZICI, PARTİ TEMSİLCİLERİ VE İLGİLİLER KATILDI.

Zonguldak Şubemiz tarafından düzenlenen "SENDİKAL HAKLAR, SİYASET YASAKLARI ve HAVZA' NIN SORUNLARI" konulu söyleşi Şube Başkanı Enver KARAÇAM' in başkanlığında 19 Şubat 1994 tarihinde yapıldı. Söyleşinin açılış konuşmasını yapan Enver KARAÇAM; ülkemizdeki siyasi partilere ve parlamentoya karşı bir güvensizliğin gözlemlendiğini belirterek, siyasilerin toplumun beklentilerine yanıt verebilecek çalışma yapmadıklarını kaydetti. Çok yaygın yolsuzluk söylentilerinin açığa kavuşmadığını belirten Karaçam, laiklik karşıtı görüşlerin güç kazanmalarının kökünde bu güvensizliğin yattığını belirtti.

Kamu çalışanlarına yönelik siyaset yapma yasağının kaldırılması gerektiğine işaret eden Enver Karaçam, çalışanlar arasındaki gelir dağılımındaki çarpıklıkların giderilmesi, çalışma koşullarının iyileştirilmesi, insanca yaşam için gerekli olan ücretin alınması ve ekonomik demokrasinin yerleşebilmesi için grev ve toplu sözleşme hakkının ertelenmemesi gerekmektedir.

Yeni ekonomik düzen söylemi ile tek merkezli dünya hedefine ulaşmaya çalışanlar, serbest piyasa ekonomisini ve devletin tıkanıklığını KİT' lere fatura etmektedir. KİT' lehn içinde bulunduğu açmazı yönetsel ve istihdam çarpıklıklarını savunmak olanaksızdır. Ancak bunun doğal gelişim sürecinde oluşmadığı uygulanan yanlış politikalarla yaratıldığı

bilinmektedir. KİT' lerin içinde buldukları kaostan kurtulmasının yolu özelleştirme ve kapatma değildir" dedi.

Adalet Bakanı Seyfi OKTAY ise yaptığı konuşmada, "12 Eylül Anayasası çağdaş bir demokrasinin önünde büyük bir engeldir. 12 Eylül depresyonundan sonra bizim devlet ve toplum yapımız büyük bir değişikliğe uğradı. 1961 Anayasası gibi bir anayasa oluşturuldu. Bu anayasa tam anlamıyla bir yasaklar anayasasıdır. 82 Anayasası emekçi katmanların susturulması ile oluşturuldu. İnsanların konuşma özgürlüğü bile ellerinden alındı. Bizler bu anayasanın tamamen değiştirilmesini sağlayamadık, ama belirli yasakları içeren hükümlerin değiştirilmesi çabası içindeyiz" dedi.

Söyleşiye DYP adına katılan Zonguldak milletvekili Necdet YAZICI ise, Zonguldak sorunlarına sahip çıkmaya devam edeceğini belirterek, TBMM' de yaptığı çalışmalarını özetledi. Zonguldak' in sorunlarını hükümeti eleştirmek bile olsa gündemde tutacağını belirten Yazıcı, TTK' nun sorunlarının Zonguldak' in değil, tüm Türkiye' nin sorunları olduğunu belirtti. Haftanın dört günü Zonguldak' ta bulunup, bütün sorunları iç içe yaşadığını söyleyen Necdet Yazıcı, bugüne kadar hiç bir siyasetçinin yapmadığı işleri yaptığını söyledi ve baca ağızlarında gerekirse grev önlüğü giyeceğini belirtti.

BASIN AÇIKLAMASI

Kozlu faciasının ikinci yıldönümünde Zonguldak Şube Başkanımız Sn. Enver KARAÇAM' in yapmış olduğu basın açıklamasının tam metni aşağıdadır.

Bilindiği gibi, iki yıl önce, 3 Mart 1993 günü Kozlu'da meydana gelen faciada 263 madenci yaşamını yitirmişti. Halen 23 şehit madencinin bulunduğu ocakların kazanılması ve şehitlerin çıkartılması için çalışmalar devam etmektedir.

Kuşkusuz. Kozlu Faciası'nın. Havza ve dünya madencilik tarihinde apayrı bir yeri vardır. Ancak her kaza gibi bu facianın da oluş nedenlerinin iyi analiz edilmesi gerekmektedir. Yoksa o an için iş başında bulunan işçi, nezaretçi ve teknik elemanı sorumlu göstermenin bir anlamı yoktur. *

Facia bir birikimin ürünüdür ve temel nedeni Havza'da uygulanan yanlış üretim, istihdam, yatırım ve yönetim politikalarıdır. Sorumlusu da siyasi iktidarlardır; taşkömürünün, demiryolundan çimentoya, havagazından demir-çeliğe kadar, ülkeye kazandırdıklarını gözardı

" Facia bir birikimin ürünüdür ... Sorumlusu da taşkömürünün, demiryolundan çimentoya, havagazından demir-çeliğe kadar, ülkeye kazandırdıklarını gözardı eden iktidarlardır ..."

edip Havza'ya yeterince yatırım yapmayanlardır. Kurum'u politik çıkarlarına alet edenlerdir.

Facianın üzerinden iki yıl geçmiş; sürdürülen teknik anlamdaki bazı iyileştirmelerin dışında, iktidarın Havza'ya bakışı değişmemiştir.

"İki yılda bir kurum yönetimi değişir mi?" derken, değişim periyodu altı aya düşmüştür. Mesleki bilgi, deneyim ilkeleri rafa kaldırılmıştır. Müesseseler neredeyse "münavebeli" yönetilmektedir. Kurumun 28 ocak'tan bu yana Yönetim Kurulu yoktur. Dört beş ay sonra yaş haddinden emekli olacak bir kişi, yönetici olarak atanabilmektedir.

Yalnız bu örnekler bile siyasi iktidarın Havza'ya nasıl baktığını anlamak için yeterlidir.

Bu bakış değişmedikçe, ne işgüvenliğinden, ne de verimlilikten söz etmenin anlamı yoktur.

Kapatırım, atarım, özelleştirim tehditlerinin Havza'yı işgüvenliği de dahil her yönüyle olumsuz etkilediği unutulmamalıdır.

Bu düşüncelerle, yaşamını yitiren tüm madencilerin anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

4 Mart 1994

Oda Başkanımız Asım KUTLUATA, bir diplomatik kriz odağına dönüşmeye aday olan doğalgaz ke-sintisini yorumlayarak : " GAZETELERDE BİRİNCİ SAYFA MANŞETLERİNE ÇIKAN ' RUSYA DOĞALGAZ! KESTİ ', ' BORULARDA PATLAMA BEKLENİYOR ', vb. GİBİ HABERLER, ÖZ YERALTI KAY-NAKLARIMIZIN GELİŞTİRİLMESİNİ VE DE-ĞERLENDİRİLMESİNİ KÖSTEKLEYEN DIŞA BAĞIMLI ENERJİ POLİTİKALARININ İFLASINI BEL-GELEMEKTEDİR. " dedi. A. KUTLUATA' nın konuyla ilgili basın açıklamasının tam metni aşağıdaki gibidir

Rusya F. ile Ukrayna C. arasındaki uyuşmazlık nedeniyle, Sibiryaya kaynaklı doğalgaz sevkiyatının kesilmesinin, ülkemizde ciddi sıkıntılar yaratacağı konusunda endişeliyiz. Bir diplomatik kriz odağına dönüşmeye aday olan olay, Odamız' m yıllardır dile getirdiği gerçeklerin doğruluğunu da kanıtlamaktadır. Enerji sektörümüzdeki dışa bağımlılığın faturası, giderek kabarmaktadır.

Madencilik sektörümüze karşı 80' li yılların başından beri inat ve kasıtlı uygulanan "serbest rekabet" politikaları, haksız rekabete dönüşmüş; "Yerli kömür pistir, ithal kömür temizdir." gibi ipe sapa gelmez "çevreci" anlayışlarla sürdürülen uygulamalar sonucunda, % 2-3 kü-kürt içerikli linyitlerimiz belediye sınırları içinde kaçak eşya muamelesi görürken, açılan gümrük kapılarından içeriye Suriye' den, İran' dan gelen % 7 kükürtlü pet-rokoklar girmeye başlamış; sanayimizin enerji ikmali ve halkımızın ısınma sorunu, çıkış vanaları binlerce km ötede bulunan doğalgaza emanet edilmiştir.

Birinci sayfalarda manşete çıkan "Rusya Doğalgazı Kesti", "Borularda Patlama Bekleniyor!" vb. gibi haberler, onbeş yıldır sürdürülen sakat enerji ve madencilik politikalarının iflasını belgelemektedir. "Dışarıda daha ucuz. ithal ederiz." anlayışı, yerli kömür kaynaklarımızın atıl bırakılmasına yol açmış; özel sektöre ait birçok kömür ocağı kapanmış ve 150 yıllık Zonguldak Havzası' nın toptan kapatılması gündeme getirilmiştir.

Enerji temini için yararlanılacak en güvenilir kaynak, öz varlığımız olan yeraltı zenginliklerimizdir. Doğalgaz ke-sintisi, "küreselleşme" masallarıyla dayatılan dışa bağımlılığın ve süper güçlere yaslanma politikalarının da if-lasıdır. Avrupa ülkeleri bile, "küreselleşme" ye temkinli yaklaşarak birlikler oluşturmakta ve sanayi ile enerji sek-törlerini tamamen dış ikmal kaynaklarına bağımlı olmaktan kaçınılmaktadır.

Gerginliklerin tırmandığı, bölgesel savaş sayısının bir elin parmaklarını geçtiği ve her türlü politik dönüşümün fırtına hızıyla gerçekleştiği dünyamızda, dışa bağımlı enerji ve madencilik politikalarında ısrar edilmesi, ih-malden de öteye kasıttır. Çözüm yolu, ülkemizdeki enerji kaynaklarının en verimli, en güvenli ve en temiz işletme yöntemleriyle değerlendirilmesinden geçmektedir.

11 Mart 1994

£ > Ali*yD9Jti**JVladen Mühendisi**

Zonguldak'taki taşkömürü ocaklarının kapatılmasına karşılık, çok düşük yatırımlardan bahsedildi. Bir büyük otomobil fabrikası kurmak, ayrılacak olanlara küçük esnaf kredileri açmak vs. gibi. Kuracağınız otomobil fabrikası iç pazara yönelik midir? Yoksa dış pazara yönelik midir? Eğer, dış pazara yönelikse ülkeye taşkömürü üretiminden sağlanacak döviz tasarrufu kadar döviz getirecek midir? Örneğin; Zonguldak'ta 45.000 çalışana karşılık genel randıman 300 kg/gün taşkömürü olarak alınırsa, 260 gün/yıl çalışma zamanı içinde $45.000 \times 300 \times 260 \times 90 \$ =$

315.900.000 \$ karşılığı kadar döviz dışarı verilmektedir (90 \$ taşkömürünün asıl satış fiyatıdır, kurum demir-çeliğe 30 \$'dan vermektedir.) Yukarıdaki randımanlara göre yıllık üretim 3.510.000 tondur. Bunun TL olarak gerçek değeri 3.317 trilyon TL'dir. TTK'nun senelik zararı 8 trilyon olarak bildirildiğine göre, 3 kat üretim artışı ile bu zararı karşılayabiliriz. Çin'den gelen uzmanlar da bu üretim artışını garanti etmişlerdir. O halde kapatılmasının gereği var mıdır veya niçin ocaklar kapatılırsa otomobil fabrikası açarız şartı getirilmektedir? Zonguldak kalkınmada öncelikli il-lerimizden biridir, yatırım yapmak isteyene devlet kredi de vermektedir. Hem kapatıldıktan sonra dışarıdan satanlar uçak alımlarımızda olduğu gibi, ya "tonu 150 \$'dır" derlerse ne olacak? Ocakları tekrar kazanmak nelere mal oluyor, geçen sene grizu patlamasından sonra geriye kazanılmaya çalışılan ocaklardan belli oluyor. Hem bu konuya sadece bakkal hesabıyla yaklaşmak da sorunu çözememektedir. Soruna değişik açılardan da bakmak gerekir;

- Dünya enerji politikası açısından,
- Türkiye enerji politikası açısından,
- Türkiye demir-çelik sektörü yan girdisinin maliyeti açısından,
- Uygulayacağı en ileri teknoloji ile de olsa yaratacağı istihdam açısından bakmak gerekir.

Birinci açıdan bakıldığında, böyle bir politika zaten dünya üzerinde uygulanmamakta. Ancak, son yıllarda yaşanan nükleer enerji santrallerindeki facialar, insanları bilim adamlarının uyarıları doğrultusunda düşündürmektedir. Bilim adamları bu tüketilişle dünyadaki kömür, petrol, do-

ğalgaz gibi enerji kaynaklarının insanlığı maksimum 1-1,5 nesil kadar daha idare edebileceğini söylemektedir. Bu politika enternasyonalist görünse de, bu uyarılara göre dünyalı tarafından oluşturulmaktadır. Oysa tam tersine günümüzde gelişmişlik, yaptığımız, demir-çelik üretimi veya tükettiğiniz enerji miktarı ile ölçülmekte ABD gibi bir ülkede, herkes 10 km.'lik işine toplu taşıma araçları ile değil de özel araçlarla gitmekte, Türkiye de buna özendirilmektedir. Bu olay aşırı trafik sorunu ve çevre kirliliğini beraberinde getirdiği gibi, harcanan enerji gelecek nesil tarafından çok aranacaktır. İşte bu açıdan bakıldığında, yüksek fırınlarda kokun alternatifsiz kaynağı olan taşkömürlerimiz mutlaka yerüstüne çıkarılmalıdır. Eğer çıkarmazsak dünyalıdan karşılayacağız uzaylıdan değil.

İkinci açıdan bakıldığında, gelişmişliğin ölçülerinden biri olan demir-çeliği üretebilmemiz için, Zonguldak'tan elde ettiğimiz taşkömürü kadar taşkömürünü döviz karşılığında dünyadan almamız gerekmektedir. Çünkü, yüksek fırınlarda kullanılan kokun başka üretim alternatifi yoktur. Bu ise, Cumhuriyetin ilk yıllarında oluşturulan

Gelişmişliğin ölçülerinden biri olan demir-çeliği üretebilmemiz için, Zonguldak'tan elde ettiğimiz taşkömürü kadar taşkömürünü döviz karşılığında dünyadan almamız gerekmektedir.

ve daha sonra hiç geliştirilemeyen enerji politikamıza ters düşmektedir. ABD'de 2500 kcal/kg ısı değeri alındaki kömürler üretilmemektedir. Bu kömürleri "Underground coal gasification" adlı prosesle enerjiye dönüştürmeyi planlamaktadırlar. Biz ise, daha hidroelektrik santrallerimizi tam kapasite ile üretime almadan 1500 kcal/kg ısı değeri olan kömürlerimizden termik santral kurduk. İşte bu açıdan baktığımızda 2500-3000 kcal/kg'dan yukarı ısı değeri olan kömürlerimizi mutlaka üretmemiz gerekmektedir.

Üçüncü açıdan bakıldığında, taşkömürü, demir-çelik üretimi için yüksek fırınlarda kullanılan kokun alternatifi olmayan hammaddesidir. Yüksek fırınlarda peletlenmiş demir cevherinde demir-çelik üretimi için, önemli oranlarda kok kömürüne gerek duyulur. Eğer demir-çelik maliyetine kullanılan kokur etki değeri % 5 ise, koku 30 \$ değeri de 150 \$ gibi beş kat zamlı alırsınız, maliyet % 25 artacaktır. Bu da halkımızın demir-çelik ürünlerini %25 zamlı almaları anlamına gelir. Çünkü, demir-çelik fabrikaları da oluşabilecek zararı kapatabilmek için ürünlerine zam yapmak zorunda kalacaktır. Zamlı demir-çelik ürünlerinin kullanımı azalacağından gelişmişliğin ölçütü olan kişi başına düşen demir-çelik kullanım miktarı da gerileyecektir. Dışarıdan ithal edilecek taşkömürü veya kokun, herhangi bir nedenle de olsa kesikliğe uğraması olasılığını da göz ardı edemezsiniz. Bu durumda yüksek fırınlarda beklemelerden ötürü astar yıpranmaları söz konusu olacaktır. Bir yüksek fırının geriye kazanımının maliyetini demir-çelik sektöründe çalışan arkadaşlarımız daha iyi bilir. O halde bu olasılıklara karşı, demir-çeliğin önemli yan girdisi olan kokun ana hammaddesi taşkömürünü öncelikle yerel kaynaklardan sağlamak gerekir.

Dördüncü açıdan bakıldığında, TTK'nda önemli oranda istihdam fazlalığından zararların büyüdüğü izlenimi verilmektedir. Bu geçmişten kaynaklanan bir politik hatadır. Bugün için 45.000 çalışan varsa olsa olsa 20-25 bin dolaylarında tutulabilir. Çünkü TTK kömürleri mutlaka kapalı ocak işletmeciliği ile kazanılabilir. Ayrıca, düzenli bir pazarlaşma yapısı olmadığından dolayı, linyit kömürlerindeki gibi mekanizasyona yatkın değildir. O halde 20-25 bin'de olsa, bu istihdama sebebiyet vermek zorundayız. İşsizliğin dünyayı kasıp kavurduğu bir zamanda bu olay, Türkiye için bir avantaj sayılmalıdır. Sonuç olarak; soruna bu gibi değişik açılardan bakıldığında sadece bakkal hesabı ile çözüm üretmenin mümkün olmadığı ortaya çıkar. O halde TTK'nun sorunu; ürün fiyatının gerçek değere ulaştırılması, aşırı istihdamın eritilmesi, sermaye kaçaklarının önlenmesi, maksimum üretim artışının sağlanması ve eğer olabiliyorsa en ileri teknolojinin zorlanması ile çözülebilir. Soruna evrensel değerlerle yaklaşmak çok mu çağ dışı kalıyor acaba?

Ş İ İ R

Ş İ İ R

Ş İ İ R

Çaycı, kaynakçı, kepçe operatörü, vinçci, sevgili Necati Formen'in anısına

KUÇUK ADAM

(biz o'na küçük adam derdik)

bedeni çocuk
yüreği dağ
gülüşü gizli
kekik kokuluydu kardeşliği

gözleri tozlu
düşleri ışıltılı
kan ter içinde emeği
elleri sevgiliydi

çıkagelirdi ansızın sesi
tünel sıcaklığı söylerdi

-neredesin küçük adam
-kara sövgünün koridorlarında

-sesin geldi sen geç kaldın
gel artık sevda soframıza

-geleneksel sefilliğimi yaşıyorum
girdaplı karanlıklar var aramızda

-seslendik sana el verdik
yüreğimizi raylara serdik
kömür duvarların ardından
aydınlık sesini bekledik

-arım deldim de geldim
lağımı attım da geldim
bir damla umut istedim
ölümü tattım da geldim

Mete ALPSAR

Maden Mühendisi

-sağolsun başın küçük adam
kuruttuk gözümüzdeki tuzları
bir avuç kaygı demlemiştik sana
katıl artık aramıza

ağıtlardan sıyrılır da gelirdi
oturunca bal tadında söyleşir
kimileyin çocuklarca gülerdi
bir tutam kendinden katar
ip atlayan dostlukları dinlerdi

-öleceğiz bir gün küçük adam
kimimiz toptan kimimiz parakende
şimdi haydut kahkahalar atalım
kurtulalım deri altı karamsarlığımızdan

kadife kirpiklerini kapardı
pazen gülüşlere pastel renkler katardı
yıldız kavımı düşünür
bindallı umutlar dokumaya başlardı

-yolun açık olsun küçük adam
yolun yeryüzü olsun

*Mete Alpsar'm yayıma hazırlanmış olan "MADENCİ
YÜREGİM/ Yeryüzünden Selam Olsun Yeraltımm Soylu
Mimarlarına" adlı kitabından alınmıştır.*

SATRANÇ... SATRANÇ... SATRANÇ... SATRANÇ...

Bu sayımızda, oyun başlangıçları arasında yer alan İtalyan Oyunu'nu ve buna örnek olarak Steinitz-Bardeleben arasında oynanan oyunu Unutulmayan Partiler bölümünde bulacaksınız. Ayrıca problem ve etüt bu sayımızda da yer alacak.

İTALYAN AÇILIŞI

İtalyan partisi satranç oyununun en önemli açılışlarından birisidir. Özellikle yeni başlayanların güvenle seçecekleri bir açılış şekli olup, oyuncu İspanyol veya Vezir Gambiti gibi zor oyunlara yönelmektense bu oyunun varyantlarını öğrenip güvenli bir oyun seçmelidir.

1. e4 ve e5 (Açılışta iki merkez erinden birini "e" ve "d" erlerini oynamak vezir ile fillere yol açmak için gereklidir. Diğer erleri oynamak iyi değildir, yeni başlayanlara yarar sağlamaz).

2. Af3 Ac6 (Bir taşı oyuna sokarken, aynı zamanda rakibin bir taşına hücum etmek ya da kendi taşlarından birini korumak en iyi hamledir).

3. Fc4 Fc5 (İki taraf da fillerini oyuna sokarak zayıf karelere hücum ediyor. Zayıf kareler beyazlarda "f2", siyahlarda "f7"dir).

4. c3 Fb6!

5.d4 Ve7! (Siyahlar merkezdeki değişmeye karşı hazırlık yaparak üstünlüğü beyazlara vermemeye çalışıyor).

6. 0-0 d6

7. h3 Af6

8. Ke1 0-0 (Beyazların d4 ve e4 erleri hücumda ve siyahların e5 ve d6 erleri savunmada. Be

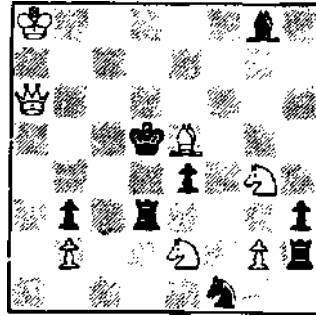
yazlar d4xe5 ya da d4-d5 hamleleriyle merkezin yapısını değiştirebilir. Fakat bu hamleler, Fb6'nın yolunu açacağından beklemesi ve değişmeyi siyahlardan yapmasını zorlaması gerekir. Değişmeyi siyahların yapması halinde, e4 eri hareket kazanır ve beyazlar hücum üstünlüğü elde eder).

UNUTULMAYAN PARTİLER

W. Steinitz (Beyazlar)
Bardeleben (Siyahlar)
İtalyan açılışı (1895)

Problem:9

Godfrey Heathcote Metal Merkurs
1914, 1.ödüdü

Üç hamlede mat

Çözüm:

1.Fb8

1...Kd1 2. Fa7 e3 3. Ac3 mat.

1...e3 2. Vc8Şe4 3. Af6 mat

1...Kc3 2. Af6Şc5 3. Fd6 mat.

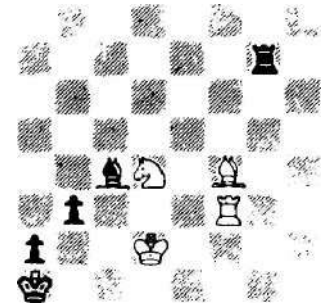
1 ...Şc5 2. Va5 Şc4 3. Ae5 mat.

1. e4 e5 2. Af3 Ac6 3. Fc4 Fc5
4. c3 Af6 5. d4 exd4 6. cxd4
Fb4+ 7. Ac3 d5 8. exd5 Axd5 9.
0-0 Fe6 10. Fg5 Fe7 11. Fxd5
Fxd5 12. Axd5 Vxd5 13. Fxe7
Axe7 14. Ke1 f6 15. Ve2 Vd7
16.Kac1 c6 17. d5! cxd5 18. Ad4
Şf7 19. Ae6 Khc8 20. Vg4 g6 21.
Ag5+ Şe8 22. Kxe7+Ü Şf8 23.
Kf7+Ü Şg8 24. Kg7+Ü Şh8 25.
Kxh7+Ü (1-0)

Etüt: 9

M.Matous

L'Italia Scacchistica 1981, 3.
Ödüdü

Beyaz kazanır

Çözüm:

1. Ac2bxc2 2.Kf1 Fxf1

3. Şc1 Ke7 4. Fd2 Kc7

5. Fb4! Kc8! 6. Fe7 Kc6

7. Ff8 Kg6 8. Fc5 Kf4

9. Fa3 ve kazanır.

D ÜNYA PİYASALARINDAN HABERLER

MgO PAZARLARIN YENİ ÜRETİCİLER GİRİYOR (1)

Son piyasa araştırmalarının sonuçları, refrakter sanayisindeki talep değişikliklerinin manyezit üretimi üzerinde önemli bir etkisi olduğunu ve yüksek kaliteli MgO üreticilerinin pazarlarını genişleten yüksek performanslı refrakter talebindeki artışla birlikte MgO üretiminde de çift dereceli bir model oluştuğunu ortaya çıkardı.

Birinci kalitedeki MgO ürününün yüksek fiyatta alıcı bulması, yüksek yoğunluklu, CaO/SiO₂ oranı kontrollü ve düşük B içerikli manyezit cevherlerinin pazarlama şansını da arttırdığı gibi, düşük tenor ve yoğunluğa sahip cevherlerin fiyatlarında alçalmalara neden oldu. Düşük kaliteli MgO pazarında, esas olarak Çin HC ve Kore DHC ndeki manyezit üreticilerinin hakimiyet kurduğu ve HGDBM (high grade, dead-burned magnesia = yüksek tenörlü geberene kadar kavrulmuş MgO) diye adlandırılan üstün kaliteli ürünlerin ise çoğunlukla, Japonya, ABD ve B. Avrupa ülkelerinde üretilerek çelik imal edilen fırınlar ile potaların ve çimento tesislerindeki döner fırınların astarlanmasında kullanıldığı açıklanıyor.

Refrakter sanayisindeki gelişmelere ve Çin HC ile Kore DHC nin Avrupa pazarlarındaki düşük tenörlü manyezit dampingleriyle ilgili gelişmelere paralel olarak, 80' li yıllarda birinci kalite MgO' e doğru yönelmeler başladı. Yüksek performanslı refrakterlerdeki talep artışlarının, üstün kaliteli MgO üreticileri için de yarar sağladığı; ancak, hammadde üreticilerinden (manyezit madencilerinden) kaynaklanan aşırı arz fazlasının, B. Avrupa' da talep edilen bazı kaliteler için, tarihin en düşük düzeylerine kadar inen fiyat alçalmalarına yol açtığı bildiriliyor.

Avrupa' daki düşük tenörlü (% 85-92) kavrulmuş MgO üretimine karşı en büyük tehdidin, halen Çin HC kaynaklı ithalattan geldiği ve özellikle monolitik mamuller ile bakım işlemlerinde kullanılan refrakter malzeme pazarlarında, Çin HC nin rekabeti ile karşılaşıldığı açıklanıyor. EUROMETAUX (Avrupa Metal Üreticileri Derneği) kaynaklı yakınmalara dayanılarak, pazarda önemli bir fiyat marjı

varolduğu ve Yunanistan, İspanya ve İngiltere' dekiler de dahil olmak üzere, AT üreticilerinin Çin HC kaynaklı ithalattan etkilenecekleri ileri sürülüyor. Örneğin, Yunanistan' in en büyük üreticisi olan FİMISCO' nun, rezervlerinin giderek tükenmesi ve işletme giderlerinin yükselmesiyle birlikte, ithal fiyatlarla rekabette başarısız kalarak işi tatil ettiği bildiriliyor.

Halen kriz içinde bulunan çelik endüstrisi gibi bir sektörde kullanılan refrakterlerin kaderine oldukça bağımlı bir pazara girebilmek için hiç de uygun bir zaman olmayan 90' ların başında, yüksek kaliteli MgO ürünlerinin büyüme potansiyelini teşhis eden yeni bir üretici ortaya çıktı: 1991 Nisanı'nda, Avustralya'nın Queensland Eyaleti' ndeki Kunwarara' da bulunan manyezit yatağı, QMAG ortak girişimi eliyle işletmeye açıldı. Tahminen 400 Mt rezerv bulunan yataktan, 1995' de 0,15 Mt/yıl kapasiteyle kavrulmuş manyezit (MgO) ve 25 kt/yıl kapasiteyle de elektroeritilmiş MgO üretilmesi bekleniyor.

Kunwarara yatağındaki hazırlıklar, özellikle, Çin HC kaynaklı ithalata aşırı bağımlanma konusunda kaygı duyan sanayileşmiş metal ihracatçısı ülkelerdeki (SMİÜ) refrakter üreticilerince, son derece hoş karşılandı. Çin HC gibi gelişmekte olan bir sosyalist ülkenin, SMİÜ' in demir-çelik gibi stratejik sektörlerinin anahtarı olan hammaddelerin hakim üreticisi konumunda olmasının, sürekli rahatsızlık yarattığı öteden beri biliniyordu. Çin HC ndeki demir-çelik sektörünün 90' larda önemli büyümeler göstermesi beklendiğinden, anılan ülkedeki iç talep genişlemesinin öncelik kazanacağından ve dolayısıyla, manyezit fiyatlarının da tırmanacağından korkuluyor. Bununla birlikte, Çin HC ndeki eyaletlerin sık sık bağımsız davranışlarda bulunduğu dikkat çekilerek, bu işleyişin de yeterince iç rekabet yaratacağı ve fiyatların aşağı çekilmesini engelleyeceği tahmin ediliyor.

(1) : Bu haber, Roskill Information Services Ltd.' in 25 Ağustos 1992 tarihli basın bülteninden derlenmiştir. Konuyla ilgili daha ayrıntılı bilgiler, aynı firmanın yayınladığı " **The Economics of Magnesium Compounds 1992** " başlıklı raporunda bulunmaktadır.

2172'nin Ardından

2840 da Delindi !

Bor tuzları, trona ve asfaltit madenleri ile nükleer enerji hammaddelerinin işletilmesini, linyit ve demir sahalarının bazılarının iadesini düzenleyen 2840 sayılı kanunun 2. maddesinin birinci cümlesi değiştirildi.

16.2.1994 tarihinde, Kanun' un 2. maddesinin birinci cümlesi: "Bor tuzları, uranyum ve toryum madenlerinin aranması ve işletilmesi Devlet eliyle yapılır." şeklinde değiştirildi. Anılan değişikliği düzenleyen 3971 sayılı kanun 19 Şubat 1994 tarih ve 21854 sayılı Resmi Gazete' de yayınlanarak yürürlüğe girdi.

YİTİRDİKLERİMİZ

SEYFETTİN A TAŞ

1967 Erzurum-Çat doğumlu Seyfettin ATAŞ, 1989 yılında Hacettepe Üniversitesi' nden mezun oldu. ERÇİMSAN 'in Aşkale Çimento Fabrikası' nda işbaşı yapan meslektaşımızı, FARİN DEĞİRMENİ' nde meydana gelen bir patlama sonucu 16 Şubat 1994 tarihinde kaybettik.

İHSAN TÜRKER

1336 Bolu doğumlu İhsan TÜRKER, Zonguldak Maden Teknik Okulu' ndan 1954 yılında mezun oldu. ETİBANK' ta işbaşı yapan meslektaşımız, EKİ' nin çeşitli müesseselerinde görev yaptı. 1980-81 yıllarında Doğu Linyitleri İşletmeleri' nde bölge müdürlüğü görevini yürüttü. EKİ Karadon bölge müdürlüğü görevini yürütürken emekli olan üyemizi Şubat ayı içinde kaybettik.

YİTİRDİĞİMİZ DEĞERLİ
ÜYELERİMİZİN AİLELERİNE,
YAKINLARINA,
ARKADAŞLARINA VE TÜM
MADENCİLİK CAMİASINA
BAŞSAĞUĞU DİLİYORUZ

MADENCİLİK *Bülteni*

TMMOB Maden Mühendisleri
Odası Hdına Sahibi ve
Sorumlu Yönetmeni:
Alpaslan ERTÜRK

Yönetim Yeri : Selanik Cad. 19/3
Kızılay-ANKARA

Tel: (0 312) 425 10 80

Fax:(0 312)417 52 90

LJ Ayda bir yayınlanır.

LJ Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

LJ İmzalı yazılardaki görüş ve düşünceler yazarlarına aittir. Odayı ve Bülteni sorumlu kılmaz. Yazarlara ücret ödenmez.

Baskı : Özel Matbaası

